HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Zagreb, 11. svibnja 2020.

Preporuke za rad kampova i marina tijekom epidemije bolesti COVID-19

U okviru reaktivacije određenih aktivnosti, na temelju Odluke o prilagodbi mjera, za organizaciju kampova i marina, preporučuje se postupanje sukladno sljedećim preporukama.

1. Opća pravila i uvjeti za prostore kampova i marina

Fizička udaljenost. Potrebno je poštovati pravila fizičke udaljenosti od 1,5 metra na cijelom prostoru kampa/marine (na recepciji, stolovi u ugostiteljskim objektima, na plažama npr. ležaljke, suncobrani, u redovima za čekanje pred barovima, trgovinama, kioscima, hladnjacima za sladoled i sl.). U svim prostorima u kojima postoje sjedeća mjesta ili ležaljke i suncobrani, treba ih rasporediti na način da su jedni od drugih udaljeni 1,5 metar. Potrebno je poštovati pravila maksimalnog broja dozvoljenih osoba u zatvorenim prostorima (objektima, službenom vozilu kampa/marine, djece u mini-klubovima, sportsko-rekreacijskim sadržajima i sl.) sukladno definiranim kriterijima.

Dezinficijens. Na ulazima zatvorenih prostora kampova/marina (recepcija, sportsko-rekreacijski sadržaji, trgovine, kiosci, pultovi za obavljanje plaćanja usluga) te u radnom prostoru zaposlenika nužno je postaviti dozatore s dezinfekcijskim sredstvom (na bazi alkohola u koncentraciji ne manjoj od 70% ili drugog sredstva s deklariranim virucidnim djelovanjem i prikladnog za korištenje na koži).

Vidljive obavijesti i informiranje gostiju. Na vidljivom mjestu na ulazu, kao i u samom prostoru gdje borave posjetitelji, nužno je postaviti informacije o higijenskim postupcima i sa smjernicama o pravilnom ponašanju i mjerama zaštite kojih se treba pridržavati ili koje vrijede u tom prostoru. Iste informacije mogu se dati gostima prilikom prijave. Također treba objaviti informacije o telefonskim brojevima medicinskih centara, zdravstvenih ustanova te kome se treba obratiti u slučaju sumnje na COVID-19.

Maksimalan broj osoba u prostorima. Treba se pridržavati pravila maksimalnog broja dozvoljenih osoba u određenim prostorima sukladno definiranim kriterijima fizičke udaljenosti od 1,5 metra.

Maske za lice. Unutar zatvorenih prostora hotela preporučuje se nošenje medicinske maske ili maske za lice koje prekrivaju i usta i nos.

Zaštitna oprema. Nužno je osigurati dostatnu količinu maski i rukavica za zaposlenike.

Papirnati ručnici i jednokratni materijal. Nužno je osigurati dostatnu količinu papirnatih ručnika (ubrusa) i ostalih jednokratnih materijala, sredstava i opreme za čišćenje, pranje i dezinfekciju.

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

Odlaganje otpada. U svim zatvorenim prostorijama unutar kampa preporučuje se postavljanje kante za otpatke s odgovarajućim poklopcima.

Čišćenje. Za mobilne kućice, apartmane i drugdje gdje je primjenjivo preporuka je da se čišćenje obavlja samo na odlasku gostiju (za zamjenu ručnika i posteljine preporuka je da se koriste mjere distanciranja npr. da se gostima dostavlja čisto i preuzima prljavo na ulazu u objekt).

Upute za pridržavanje općim i higijenskim mjerama. Upute za čišćenje i dezinfekciju dostupne su na sljedećim poveznicama:

- Čišćenje i dezinfekcija prostora bez oboljelih od COVID-19: https://bit.ly/3dyWpDs
- Čišćenje i dezinfekcija prostora u kojima je boravila osoba pod sumnjom na zarazu COVID-19: https://bit.ly/2LdCNbH
- KAKO PRILAGODITI SVAKODNEVNI ŽIVOT U HRVATSKOJ – Dodatne upute za pojedince – što sami možete učiniti za sebe i svoje bližnje: https://bit.ly/3dsuFAf

2. Recepcija

Fizička udaljenost na recepciji. Potrebno je osigurati dovoljan razmak između osoblja na recepciji i gosta kao i među samim djelatnicima. Treba također skratiti trajanje prijave/odjave na najviše 15 minuta (što je definicija bliskog kontakta) ili, ako to nije moguće, treba na recepciji postaviti pregrade (od pleksiglasa ili sličnog materijala koji osigurava potrebnu sanitarnu udaljenost). Maksimalan broj osoba u prostoru recepcije regulira se i ograničava sukladno mjerama fizičke udaljenosti između ljudi od najmanje 1,5 metra. Treba osigurati dovoljno prostora na recepciji za poštovanje mjera fizičkog distanciranja.

Informiranje gostiju i djelatnika. Osoblje recepcije treba biti dovoljno informirano o bolesti COVID-19 kako bi moglo bez problema izvršavati dodijeljene zadatke i spriječiti moguće širenje zaraze unutar ustanove. Moralo bi biti u mogućnosti informirati goste koji se raspituju o pravilima kampa/marina u pogledu provedbe preventivnih mjera ili drugih usluga koje gosti mogu zahtijevati (npr. medicinske i ljekarničke usluge dostupne na tom području ili u samom objektu, brojevi telefona dežurnih zdravstvenih ustanova, hitnih medicinskih službi i sl.).

Primjena tehnologije. Ako kamp ili marina već posjeduje tehnološke mogućnosti, treba potencirati obavljanje prijave i rezervacije od kuće putem interneta (opcija je pronalazak tehničke mogućnosti za direktnu prijavu gosta na eVisitor), beskontaktnog plaćanje, plaćanje predračunom, samo-skeniranje dokumenata i sl. (ondje gdje je to primjenjivo i moguće).

Odjava (*Check-out*). Treba gostima savjetovati da svoju odjavu iz marine ili kampa unaprijed najave kako bi se računi mogli pripremiti na vrijeme i tako izbjeglo svako nepotrebno zadržavanje na recepciji.

Prozračivanje. Treba redovito prozračivati sve prostore.

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

Higijena recepcije. Potrebno je površinu recepcije dezinficirati u redovnim razmacima (npr. svakih sat vremena), a prostor prijema i odjave gostiju (dodirne površine) u pravilu treba dezinficirati, iza svakog gosta.

Mjenjački poslovi i bankomati. Gdje je moguće treba dati prednost mijenjanju i podizanju novca na bankomatima koji su postavljeni na vanjskom dijelu/izvan recepcije. Uz bankomat treba postaviti sredstvo za dezinfekciju ruku.

Higijena sanitarnih čvorova. Potrebno je pojačati čišćenje, dezinfekciju i prozračivanje javnih sanitarnih prostora svaka dva sata (a po potrebi i češće), kao i pojačati broj zaposlenika za dnevna čišćenja u svakom sanitarnom čvoru. Istodobno, treba ograničiti korištenje sanitarnog čvora sukladno veličini i propisanim sanitarnim uvjetima.

Dječji sadržaji. Treba osigurati rad na način kako je propisan rad dječjih vrtića i igrališta u gradovima. Preporuke su dostupne na mrežnim stranicama HZJZ-a.

Dostupnost opreme. U slučaju potrebe gostima treba osigurati dostupne termometre te zaštitne maske i rukavice (na upit).

Osoblje. Radi se sa smanjenim brojem osoblja (po potrebi, ovisno o zauzeću). Osoblje podijeljeno u smjenama ne bi se trebalo susresti na izmjeni smjene. Prostor za odmor osoblja treba redovito prozračivati i očistiti površine dezinficijensom.

U smještajnoj jedinici ili na recepciji dostupan je broj telefona odgovorne osobe u hotelu koja dalje preuzima kontakt prema zdravstvenim ustanovama u slučaju sumnje na COVID-19.

Ako postoji mogućnost, treba omogućiti prijavu (*check-in*) i osnovne radnje izravno iz vozila.

Sanitarni čvorovi. Potrebno je postaviti obavijest sa smjernicama o pravilima ponašanja i mjerama zaštite (fizičko distanciranje, dozatori za dezinficijens za ruke i ostalo). Ako je primjenjivo, treba postaviti žetonijere za kupnju žetona za pranje rublja. Potrebno je pojačano i učestalije čišćenje, dezinfekcija i provjetravanje prostora.

Treba poticati i pojačati korištenje obiteljskih kupaonica, gdje je to moguće (zatvoreni prostor sa svim sadržajima kao kućna kupaonica pod ključem, koje koristi samo jedna obitelj).

Treba otvoriti dovoljan broj zajedničkih sanitarnih čvorova, ovisno o zauzeću u kampu ili marini.

3. Ugostiteljski objekti unutar kampova ili marina

Organizacija rada. Treba postaviti obavijest o fizičkom distanciranju i minimalnom razmaku od 1,5 metra. U objektima se do dolaska gostiju stolovi drže praznima, a pribor se servira kada gosti sjednu. Preporučuje se da se jelovnike istakne na ulazu ili drugom vidljivom mjestu na odgovarajući način u

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

plastificiranom obliku, odnosno preporučuje se uklanjanje klasičnih oblika jelovnika. Sugestija je da se posjetitelje usmeno ili na koji drugi prihvatljiv način upozna s raspoloživom ponudom hrane i pića.

Ograničenje ukupnog broja posjetitelja. Ograničenje broja posjetitelja može se postići na način da se na raspolaganje stavi onaj broj stolova na udaljenosti od 1,5 metara. Ulazak gostiju regulira se na način da sljedeći posjetitelj ili skupina posjetitelja može ući tek kad prethodna skupina posjetitelja napusti prostor objekta. Fizički razmak između pojedinih grupa posjetitelja mora biti najmanje 1,5 metar. Stolovi trebaju biti raspoređeni tako da se održi fizički razmak među stolovima, odnosno među različitim skupinama gostiju od 1,5 metara. Za stolovima mogu sjediti organizirane skupine gostiju pri čemu među pojedinim skupinama gostiju u objektu razmak mora biti najmanje 1,5 metara. Primjerice, članovi jedne obitelji sjede 1,5 metara udaljeni od druge skupine gostiju, čak i ako se radi o dugačkim stolovima koji su namijenjeni za sjedenje više osoba.

Posluživanje hrane i pića. Gdje god je to moguće, preporučuje se posluživanje gostiju za stolom. Ako se radi o samoposlužnom (*buffet*) načinu usluge, tamo gdje je to tehnički moguće, preporučuje se da se osigura posluživanje hrane i pića na način da gosti ne budu u mogućnosti samostalno uzimati jelo ako nije u porcijama. Tijekom boravka u objektu, a osobito pri posluživanju obroka na *buffet* način preporučuje se da posjetitelji održavaju fizički razmak od 1,5 metra, izuzev članova iste obitelji kada to nije potrebno.

Posjetitelji u ugostiteljskom objektu također mogu naručiti obrok ili napitak koji će uzeti sa sobom i konzumirati na terasi odnosno na otvorenome. Prilikom naručivanja mora se poštovati fizički razmak od najmanje 1,5 metra između kupaca koji čekaju u redu. Za šankom je moguće naručiti i preuzeti hranu ili napitak bez zadržavanja, ali nije dopušteno zadržavanje za šankom. Također, moguće je posluživanje stajaćih gostiju ako se drže fizičkog razmaka, uz konzumaciju iz ruke.

Posluživanje gostiju na vanjskim prostorima. Određuje se jedan djelatnik koji uslužuje unaprijed točno određen broj stolova kako bi se što više smanjilo miješanje djelatnika i gostiju. Djelatnik mora dezinficirati ruke između naplaćivanja usluge i posluživanja pojedinih posjetitelja.

Drive-in narudžbe. Predviđa se mogućnost uvođenja „*drive-in*“ narudžbe i preuzimanja hrane direktno iz automobila.

Dostava hrane. Predviđa se mogućnost uvođenja dostave hrane po smještajnim jedinicama (opcija: bez usluživanja po stolovima objekta). Predviđa se također mogućnost uvođenja dostave prehrambenih namirnica (peciva i sl.) direktno po smještajnim jedinicama.

Potrebno je postaviti dozatore za dezinficijens na ulazu u sve prostore gdje se služi hrana i piće ili treba svakom gostu ponuditi maramicu za dezinficiranje ruku.

Nakon svakog odlaska gosta ili skupine gostiju treba obvezno dezinficirati (plastificirane) jelovnike i kartu pića ili koristiti jednokratne jelovnike i kartu pića.

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

Nakon svakog gosta potrebno je promijeniti i dezinficirati pribor na stolu (posudice za sol, papar, šećer i ocat/ulje). Nužna je redovita zamjena stolnjaka nakon svakog gosta ili uvođenje papirnatih stolnjaka.

Zaštita zdravlja posjetitelja i osoblja. Ove se mjere ponajprije odnose na prodajno i uslužno osoblje. Svima treba stalno biti na raspolaganju dezinfekcijsko sredstvo kojim će periodički dezinficirati ruke. Ako je moguće, preporučuje se da se osigura razmak od minimalno 1,5 metra između poslužitelja ili blagajnika i kupca prilikom izdavanja robe i plaćanja robe odnosno, ako je moguće, da se ugradi zaštitna pregrada na mjestu posluživanja i na blagajni, koja će fizički odvojiti blagajnika od kupca. Koliko je god moguće treba poticati bezkontaktno plaćanje bankovnim karticama.

Higijenski standardi. Ugostitelji se trebaju pridržavati najviših higijenskih standarda i prati ruke toplom vodom i sapunom što je češće moguće uz korištenje dezinficijensa za ruke, svakako prije usluživanja gostiju svakog novog stola. U skladu sa sadašnjom epidemiološkom situacijom, trenutno se preporučuje da klimatizacijski uređaji budu izvan uporabe te da se prostor prozračuje provjetravanjem.

Po odlasku svake skupine gostiju. Potrebno je nakon odlaska svake skupine gostiju dezinficijensom prebrisati stol, stolice i druge površine koje su gosti dodirivali, odnosno ukloniti stolnjake bili oni vidljivo zaprljani ili ne.

Grickalice. Zabranjuje se usluživanje grickalica u zdjelicama po stolovima. Na stolovima se ne ostavljaju posudice za sol/papar/ulje/ocat/druge začine, već se donose nove, prethodno oprane ili dezinficirane posudice za svaku skupinu novih gostiju.

Čišćenje i dezinfekcija prostora. Na ulazu u objekt posjetiteljima treba biti osiguran dozator s dezinfekcijskim sredstvom za ruke i jasno istaknuta obavijest o obvezi dezinfekcije ruku pri ulasku. Također na ulazu treba biti jasno istaknuta obavijest o obvezi održavanja razmaka od minimalno 1,5 metra između posjetitelja te između posjetitelja i osoblja. Kvake i rukohvate na vratima, površine rukohvata i rubove vrata na hladnjacima kao i ostale površine za koje se uoči da ih kupci često dodiruju trebaju se kontinuirano prebrisavati dezinficijensom na bazi alkohola ili nekim drugim sredstvom s deklariranim virucidnim djelovanjem prema uputama proizvođača.

Zatvorene prostore u kojima borave gosti treba redovito prozračivati.

Redovito održavanje higijene prostora. Upute za čišćenje i dezinfekciju dostupne su na sljedećim poveznicama:

- Čišćenje i dezinfekcija prostora bez oboljelih od COVID-19: https://bit.ly/3cnJJig
- Čišćenje i dezinfekcija prostora u kojima je boravila osoba pod sumnjom na zarazu COVID-19: https://bit.ly/2ztrABm

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

4. Bazeni, plaže i sportsko – rekreacijske i ostale uslužne djelatnosti

Bazeni i plaže. Treba odvojiti ležaljke na način da se osigura fizička udaljenost od 1,5 metra (na bazenu se treba nalaziti spasilac ili osoba koja može nadzirati propisane mjere) te dezinficirati ležaljke nekoliko puta dnevno, a obavezno nakon što određeni gost više ne koristi ležaljku te prije nego je drugi gost koristi. Treba povisiti vrijednost kloriranja vode do razine koja osigurava *virus-free* vodu (maksimalno dozvoljena količina klora). Sredstva za dezinfekciju treba postaviti na vidljivim mjestima na ulasku u zonu bazena.

Kozmetičke usluge. Upute su dostupne na poveznici: https://bit.ly/35M8C4I

Maserske usluge. Upute su dostupne na poveznici: https://bit.ly/2YQ824B

Wellness i saune. Treba ograničiti broj osoba, posebice u zatvorenim objektima (npr. wellness) i prostorima, u skladu s raspoloživim prostorom. Preporučuje se da se izvan funkcije stave sve vlažne saune. Međutim, suhe saune, primjerice finska sauna, mogu nastaviti s radom. Potrebno je učestalije prozračivati, čistiti i dezinficirati sve površine u predprostorima, kao i sanitarne čvorove.

5. Trgovački sadržaji

Treba osigurati rad na način kako rade ostale trgovine u gradovima.

6. Animacija, glazbeni i sportski sadržaji (događanja)

Treba osigurati rad u skladu s važećim preporukama o okupljanjima i maksimalnom broju sudionika.

7. Opće mjere zaštite

Dnevno mjerenje tjelesne temperature zaposlenika. Osoblje treba u jutarnjim satima prije dolaska na posao izmjeriti tjelesnu temperaturu. Ako je viša od 37,2 °C, ako se osoba osjeća bolesno ili ima bilo koje znakove bolesti (odnosi se na sve simptome i znakove bolesti, ne samo na bolesti dišnih puteva), treba se javiti nadređenom i ne dolaziti na posao. Svi bolesni zaposlenici trebaju ostati kod kuće i nazvati obiteljskog liječnika i izbjegavati odlazak u zdravstvenu ustanovu, osim ako to liječnik nije savjetovao.

Treba izbjegavati rukovanje i bliski razgovor, te održavati fizičku udaljenost od 1,5 metra.

Treba izbjegavati dodirivanje lica, usta, nosa i očiju. Prilikom kašljanja ili kihanja, treba pokriti usta i nos laktom ili papirnatom maramicom koju zatim treba baciti u smeće i oprati ruke.

Treba redovito prati ruke sapunom i vodom ili koristiti dezinficijens na bazi alkohola.

Treba izbjegavati bliski kontakt s osobama koje pokazuju simptome povišene temperature, kašlja i/ili otežanog disanja.

U svim zatvorenim prostorijama treba održavati dobru ventilaciju zraka.